Skalbe, Kārlis
Pazemigas dwehseles

Uniwersala Biblioteka

Karla Skalbes

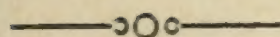
Pasemigàs dwehseles

Peterburgâ, 1911
A. Gulbja apgahdibâ

geschenk von Wedig
21/12

Karła Skalbes

Paſemigàs dwehſeles

Peterburgâ, 1911
A. Gulbja apgahdibâ

Drukats grahmatu drukatawâ „Baltika", Slokâ, Juhras eelâ 7
Peenemschanas weeta Rigâ, Karla eelâ 27

I

Karaļa krahšņkuris

Pasaka

Tas bija tos laikus, kad wehl nepasina akmen-oglu un wisur bij gaischas un mihlas sirdis. Tad debesîs dsihwoja Deews ar smaidoscho debesu drau-dsibu un pilîs waldija karali. Pilsehtâs nebija tik daudf duhmu, kà tagad. Mahjas bija waska bruh-numâ, waj smilschu dseltenumâ. Gadi gahja winàm pahri ar sauli un twaiku un tàs nosuhbeja tik klusi, kà pukes noseed. Wehsâs akmena sehtâs bij klusi koka wahrti. Pa wineem staigaja weseli laudis. Arweenu kaut kur bij kahds kupls koks un slaiki basnizu torni rahdija zelu uf debesim. Un seme daudseem bij kà kalna teka, kura pasuhd debeschos.

No teem laikeem ir pasihstams stahsts par di-weem behrneem, kuri debesis meklejuschi. Tas ir tik weens tahds stahsts. Winsch palizis kà peleks akmena zirits, ko useet pagahjuscho laiku pelnos. Toreif ari peeauguscheem bij tahdas neprahta sirdis un tee mas ko isschkihràs no behrneem. Daudsi is-gahja un pasuda bef wehsts debesu plaschumâ. Wezi laudis par to wehl scho balt' deen' stahsta wi-sadus dihwainus nostahstus. Zik tur pateesibas, kas to lai sin. Bet winu wahrdos ir kaut kas no tahla saules twaika. Un naw brihnums: mahziba par semes apalumu toreif nebij pasihstama un tahlumam wehl nebij robeschu. Bet nu mehs esam eeslehgti kà silâ dselsu gredsenâ. Seme ir apala un mehs esam apali, un ik rihtu atgreeschamees pee tàm pa-

schàm domam. Un ja wakarâ mums bij wehl tahlums preekschâ, tad rihtâ esam atkal uf wezàm pehdam. Un tà tas eet pehz negrosamà apgreeschanàs likuma: kad no wakareem iseet, tad no rihteem pahrnahk atpakal wezâ weetâ.

Bet toreis wehl waldija lihdsenums un lihdsenuma sapni. Nebij tik taustama atgreeschanàs. Un zilweks wehl nelihdsinajàs tschuhskai, kura ar ihgnumu kosch pate sawâ astê . . .

* * *

Tee gadi ir tahli. Wini wis un skan tumschâs wakara duhmakâs tik mihksti un sehri, kà wara dehli, uf kureem fargs, pasinodams saules reetu, domâs peesit ar osola ahmurinu. Leekas, ka buhtu klahts galds wakara pusê: pasems leepu galds, sahrti selta schkihwji un starp augstàm wihna kannam tur dreb maigà kahsu puke ruhta, dsihru sposchumâ.

Tad pa kluso krehslas tiltu duzinadams pahreet mafs pehrkonits. Schkihwji skan un blahsmo. Kannas kriht un drebedams galds nogrimst tumschâs mahkonu kaudsês. Wehl wihna paltes laistas uf ehnu mehteleem. Kaut kas leels un smags ir aisstahjees preekschâ. Bet gaisâ ir laustu ruhtu smarscha. Un ta ir no wineem laikeem . . .

* * *

Tad buhdas bij no sarkana mahla. Jumtus klahja rudsu salmeem, kurus leetus un wehjsch padarija raibus. Seenas slehpàs kà sem irbes spahrna. Sem ta pascha jumta bij ari kuhts. Zilweki un lopi dsih-

woja tuwâ draudsibâ. No istabas us kuhti bij dur-wis weenmehr walâ. Wakaros pa winàm raudsijàs gowju platàs, meerigàs peeres, us kuràm wiseja sihmes kà islijuschas mehnesnizas paltes.

Un laudim bij platas sahrtas sejas, it kà tee par ilgu buhtu skatijuschees wakara mehnesî. Wini wehl neschkihra dsihwas buhtnes no nedsihwàm. Tumsa bij pilna garu, katrs kakts pilns paslehptas dsihwi-bas, kà apklahts mahtes klehpis. Wisur, wisur bij mahte un tai us zeleem pahrojàs, pihksteja un rau-daja. Un laudis saprata wisas balsis. Wini sa-prata ari leetas, kas bij no dabas mehmas, waj ar gruhtu aissmakumu, kà wehls rudena wehjsch. Wini sarunajàs ar saweem lopeem un debess spihdek-leem, ar mahla uhdens kruhsi un adamo adatinu — behrns pamodees sarunajàs ar sawàm rokam un kahjam.

Un klonâ bij seens un salmi. Un seena smarschâ peedsima dauds skaistu teiku.

Bet pilî bij selts un sudrabs un tur dsihwoja kehninsch.

Winsch mihleja ar seltu schuhtus swahrkus, pukes, uguni un smarschas. Sihds pluhda pa wina ple-zeem un rokam, kà mihksts plawas uhdens. Sibo-schas selta pukes un lokani puhki, daudsgalwaini, simtazaini lozijàs wina silo swahrku paltês.

Walsti waldija ministri. Kas ais wahrteem no-tika pilsehtâ, kas druwâ un pee awju zirpjeem, to kehninsch nesinaja. Winsch pasina tikai uguni un smarschas. Wehl winsch sinaja, ka plawâ ir pukes

un meschâ tuhkstosch' swehru un putnu, kureem tas bij dsinees pakal ar uswilktu loku.

Winsch bija islutinats, kà wisi karali. Un wisâ walstî bij tikai weens weenigs zilweks, kas prata winam pa prahtam isdarit. Tas bija wina krahsnkuris, wezs leitis, linu gaischeem mateem, kas garàm plahnàm schkipsnam glaudàs gar wina iskaltuscheem waigeem. Un weenmehr, kad tas tuwojàs karalim, us wina luhpam bij kluss padewibas smaids, mass gaischuminsch us wina waiga tur, kur mihkstà matu schkeedra satikàs ar denineem.

Kad winsch lehni saleezees nahza zaur istabam un sahlem, tad kehnina behrni — diwas maigas prinzeses, kehràs winam salo swahrku schkehrês, kuras nowilka us semi smagi selta isschuwumi. Kad behrnu rokas kà uhdens pukes to wilka atpakal, wina soli palika wehl lehnaki un winsch gahja kà ar dahrgu wihna trauku.

Pee kamina atlaidees osola krehslâ, sehdeja karalis, nolizis savas masàs kahjas, kuras tà mihleja meeru un gaismu — us nosuhbejuschàm sudraba restem. Winsch bija nogrimis sapnos kà silâ. Us wina krehsla lehnem bija isgreests meschs, kur swehri bij apmaldijuscheees kokos un sari sapinuscheees ar brihnischkàm uguns putna spalwam; dsihwas rudas saknes lozijàs preezigas meschazuhkas ilknos. Tur pahr saknem behga strauts ar salu ehnu un karalis to dsirdeja sawos sapnos.

Pehz medibam waj dsihram winsch sehdeja sawâ krehslâ, kà sila schalkâ. Dsirdeja, kà lapsas rej, kà

ſaki puhſch un lahzits, kepu ſihſdams, ihd aiſ pa-eglu kruhma. Un kamina leeſmàs, kà ugunsſeeds peetwihzis ſchuhpojàs daſchas galma damas ſmaids un tſchukſteja oglês: „Pluhz mani, pluhz!“ Daſchs ſapnis uſdſirkſtija un paſuda duhmos. Wehjſch bija augſchâ pee tſchihkſtoſcheem wehja gaileem, tas iſlaida wiſas dſirkſtis gaiſos — wezais ſehjejs.

Kad logâ nodſiſa wakars, nolaida ſmagos da-maſta preekſchkarus un ſahles winâ galâ kà ſelta tulpe aiſdegàs ſweze, durwis parahdijàs krahſn-kuris.

Kà arweenu winſch nolaidàs uſ zeli pee karala krehſla un paſneedſa uſ ſudraba ſchkihwja ſahrtus preeſchu ſkalus. Un ſweze ſeedeja wina dreboſchâ rokâ un kehninſch nehma ſkalus kà pahrplehſtus puku kahtus, kuri notezejuſchi ar maigu roſchu ſulu.

Kad leeſma ſatikàs ar ſkaleem, karala un wina kalpa ſeja gaiſchi ſtahweja weena otrai pretim, kà diwi ſeedi, kuri atdaras naktî. Un likàs, ka uguns pahreet karala pirkſtos un aſinis — — tà blahſmoja wina rokas.

Tad kehninſch pats eelika uguni nokwehpuſchâs ſudraba reſtês. Labâs ſtundâs wezais krahſnkuris ſagatawoja paſarkanas elkſchnu ſchkilinas un kahdu ſauju ſauſu roſchu lapu.

Karalis lika atneſt ſawus ſelta kauſus un kara-leene nahza un noſehdàs ſilonkaula krehſlâ, tſchauk-ſtedama ſawâs garâs drahnâs, kà gulbe ſawos garos baltos ſpahrnos, kurus, kraſtâ iſkahpuſe, ne-ſpehj ſalozit.

Un kad klusi leesmoja elkschna schkilinas, tur stahweja krahsnkuris un usmeta kahdu sauju roschu lapu. Winsch bija ari dsehreena dewejs tahdos brihschos un pildija karala kausu. Wihns skanedams greesàs gar kausa malam sarkanâs rubina kehdês.

„Kà skan muhsu asinu kehdes!“ kehninsch teiza un kehnineene nolaida sawus garos plakstinus aiskura blahsmâ. Un klusu kehninsch sneedsa winai roku un to par jaunu sadereja. Un leesmas aisdedsinaja un saweenoja winu pirkstus ar roschu uguni.

Wini tukschoja sawus kausus un kluseja dsilâ reibumâ.

Treschais bikeris bija krahsnkurim. Winsch weenigais drihksteja dsert ar karali schahdâs stundâs. Krahsnkuris bija wina pirmais brunineeks. Un kehninsch pats ar sawu roku sneedsa winam dseramo trauku. Tad ari kalpa mehle palika mehma un winsch nesinaja wairak kà nopuhstees, waj nosmeetees pee sewis no dsila reibuma. Tik behrni tschaloja pee kehninu pahra kahjam, noreibuschi no uguns un medus, ko krahsnkuris wineem atnesa sihtara trauzinâ.

Bet kad kehninsch bij sapihzis, kas arweenu notika pehz leelàs walsts deenas, — winsch usskleedsa krahsnkurim: „Tagad dod man kaut ko skahbu!“

Un wezais atnesa klehpi satruhdejuschu noras praulu. Un kamehr praulos pihkstedama pazehlàs duhmaina uguntina, karalim patika nodotees saihgumam un klusam lahstam. Bet ustizamais kalps darija,

ka karala seja pamasam noskaidrojàs weeglâs sehrâs. Winsch stahweja klaht un meta ugunî wihtuschus paegla sarinus, kuri schwirkstedami pahrwehrtàs garâs weeglâs selta kehdês, behrsa schagarinus, kurus bij lizis pluhkt pirmos pumpuros, kad pirmee rubeni ruhz. Winsch kaisija wehl salas upenaju lapas, kurâs bij eemaisijis kahdu noras sahliti, ko mehdsa saukt par tschuhsku mehli, — tik dsehligi asa un smalka bij winas smarscha. Pats winsch gahja to wasarâ salasit isdeguschâs norâs. Asinis sabakstiteem pirksteem winsch raka to laukâ no zeetàs semes. Wina bij loti masa un ar meschonigu kautribu turejàs sawâs smiltîs . . . „Adatina, adatina, ar ko es saschuwu smarschas," krahsnkuris smaididams leelijàs. Ar scho adatinu winsch beeschi islahpija kehnina saihgumu. — Tà upureja krahsnkuris deenu no deenas sawam kungam un kehninam, kà ustizigs preesteris. Winsch prata labi sawu amatu un sinaja, kas karalim patihk.

Kad tas deenam skrehjis pa mescheem, nometa smagos medibu sahbakus — nosalis waj slims, — krahsnkuris aiskuhra swekainas preeschu schkilas un karalis iswefelojàs dseedinoschâ sweku smarschâ.

Baltâs seemas deenâs winsch mihleja baltu behrsa malku un weeglu behrsa suhrumu. Kad no reibuma tam lipa azis zeeti, winsch jutàs apmaldijees apsarmojuschâ birsê.

Dsihru troksnî sprakstеja skalas eglu schkilas, tad karalis domaja par slawenàm kaujam un medibam, kur bij bultam sprehgat.

Weza gada wakarâ dedsinaja silas osola seekstas, tàs dega ilgi pahri pusnaktij, lehni, kà tumsa un sahpes.

* * *

Pili gaidija preeziga notikuma. Karaleene bij palikuse lehnaka un bahlaka. Gan wisi sinaja, ko wina slehpa sem sawàm platàm gulbes drahnam. Gaidija jauna kehnina.

Bet krahsnkuris mekleja jauna koka un jaunas smarschas. Gandrihs ik deenas winsch bij ostâ un iswaizaja juhrneekus. Winsch pahrmekleja un isloschnaja wisus kaktus us kuga, tà ka daschs notureja winu par karala speegu — winsch meklejot aisleegtas prezes. Kuga laudis klusam lahdejàs un solijàs aislaust tam weenu kahju: ko te oschot.

Wezais aizinaja juhrneekus ari us pili. Tee isdsehra winam dauds wihna un peesplahwa wisus kaktus.

Bet kad tee bij eesilufchi, krahsnkuris sahka winus kaisligi ispraschnat par sweschàm semem: kahdi tur koki, kahdas pukes? Juhrneeki stahstija, ko sinaja, bet wezais nebij apmeerinams. Nebij neweena koka, ka winsch nesinatu.

Un par wiseem siltu semju kokeem, kurus tee bij redsejuschi, winsch sinaja dauds wairak. Tur newareja ne apklausitees: kahda sula, kahda smarscha, kwehle kahda, kahdi duhmi un kà ogle luhst. Wezais teiza kà teiku. Un juhrneeki peetuhkuschi raudsijàs sawos bikeros.

Krahsnkuris aisdewa wineem dusmas. Waj winsch

tos tureja par behrneem, wezs galma schurkis! Wini tak ar bija kaut ko peedsihwojuschi. Un tee sahka melst, kas cenahza prahtâ: tahdi koki un tahdi koki.

Bet meli bija par rupju un smarscham teem truhka wahrdu. Wezais klausijàs un kratija galwu. Winu leeliba lehza plati kà warde un winsch teem nespehja tizet.

„Naw, naw tahda koka," — winsch kratija galwu.

„Kà naw! Un tad juhs gribat tahdu koku, kahdu nemas naw," — wini saschutuschi sita ar duhri us galda, tà ka daschs bikeris krita un islaida linautâ sawu sahrto dwehseli . . . Nu, meklejeet wehl, kas jums pasaka to, ka nemas naw!"

Bet krahsnkuris par jaunu pildija kausus un tee isschkihràs draudsigi.

Isbraukuschi juhras, kugineeki atgreesàs ostâ un tee atnesa krahsnkurim iskaltuschas needres un sarus, pahrseetus ar juhras sahlem. Un krahsnkuris par to dewa wineem bagatigi dsert, kaut gan eeguwums bija mass un wehl arweenu winsch nebij atradis, ko mekleja . . .

* * *

Radibas bij laimigas un seme dabuja, ko gaidija. Jauns kehninsch, sahrts kà gleemesits, ko juhra isnesuse malâ, guleja mahtes palagos. Pili runaja, ka winsch peedsimis ar kroni galwâ, ar dimanta sobentinu pee gurneem — kà kehninam peederas.

Sahlês bij dſihras. Krahſnîs ſprehgaja egle un mihkſtas eglu kokles dſeedaja weſelibu un ſlawu.

Bet karaleene ilgi newareja no gultas peezeltees. Winu mozija drudſis un breeſmigi murgi. Baltais mahtes kambaris aiſ dahrſa pils otrâ galâ, kurâ wiſs bij no ſilonkaula, elkſchna un tihra lina — tur ſelta ſchwihtrina kà tahla padebeſcha wihle, tur ſpogulits kà meſcha awots — wiſs, kas bij radits meeram un atduſai, nu bija pilns breeſmigu kehmu. No kakteem lihda laukâ netihri ſpalwaini purni, lozijàs un ſmehjàs reebigi. Beeſluhpaini! — Speedàs pee gultas un kahri tauſtija winas behrnu un tſchukſteja un bliſinaja azis — auſis ſchwahkſteja, iſtaba bija pilna kà wehja . . . Un kad ta eemiga, ſkaiſts jaunekls ſehdeja pee winas kahjam un ſkatijàs winâ nokauta jehra azim, lehns un ſmags, kà miris uhdens. Wina newareja pakuſteties un zeka galos tai bij breeſmigas bailes. Pamoduſès, wina kleedſa, ka prinzis nokauts. Nelihdſeja winai rahdit jaunpeedſimuſcho, kà roſchu kahpurinu tihra lina lapàs — eemiguſe, ta ſapnoja to paſchu ſapni.

Tur bija dakteri, kas augſti mahziti. Tee gudroja ſchà un tà. Sildija un ſaldeja, bet nekas nelihdſeja. Karaleene iſdila kà ehna. Jau domaja, ka nebuhs wairs dſihwotaja. Un galma ſeltkalim jau kluſam bija dots mehrs preekſch ſahrka.

* * *

Leelâ nemeerâ krahſnkuris ſtaigaja pa malkas pagrabu un zilaja pagalites. Un neſinaja, kuru nemt.

Winas wisas sildija labi, bet nesin waj wareja aisdsiht tumschos nahwes murgus.

Winsch staigaja pa kluseem smilschu peebehrteem gangeem un dusmigi isswaidija schkilas. Beidsot winsch usgahja kahdâ kaktâ sausu schagaru nastu, kura bij pahrseeta isbahluschàm juhras sahlem. Sudrabpeleki kozini, saklahwuscheeS zits pee zita. Scho nastu krahsnkuris bij atradis kahda kuga puikas pagalwî, ta bija derejuse sehnam par galwas spilwenu. Winsch bij atstahjis pagalwja weetâ selta gabalu un pahrnesis nastu sawâ pagrabâ. Tas bija kahds Indijas koks, kuram nebij wahrda tàs semes walodâ. Winsch sauza to par saldo kozinu, par seena sahliti, bet wehl nebij usminejis wina nosaukumu. Pahrlausa sarinu, — luhsums bij sarkans, kà kirschu kaulinsch. No wina nahza dseedinoscha smarscha.

Krahsnkuris panehma malkas nastu un us pirkstu galeem, slehpdamees eegahja karaleenes kambarî.

Karaleene guleja augstu baltos palagos un murgoja. Azis walâ, bet eenahzeja neredseja. Isbahluse kà sahle ta drebeja sem palaga un skatijàs greestos. Apkaltuschàs luhpas nedsirdami kustejàs; tai nebij wairs spehka ne kleegt, ne parunat.

Us marmora galdina wehsâ linautâ bij sudraba spainis ar ledu. Ledus gabals kusa un sadila klusos pileenos. Tà kusa karaleenes dsihwiba . . .

Krahsnkuris aisdedsinaja sarus. Istabâ sanahza mihksti duhmu gredseni. Greesàs ap karaleenes gultu, nolaidàs winai us plakstineem un isspluhda

dseedinoschâ smarschâ. Pasuda seenas, spogula mirdsa, selts un sudrabs. Istaba palika balta, kà weegls sneega mahkulits, ko rihta wehjsch pazehlis no ahbelu sara. Winâ pasuda leischa bahlà seja. Wina baltos matos kehràs mihkstas duhmu sprodsinas. Winsch kratija galwu un uf pirkstu galeem pazehlees puhta winas prom uf karaleenes gultu un isplnhda klusâ smaidâ, kà balts duhmu gars. Winsch buhtu ispuhtis tà sawu dwehseli, ja ar to waretu glahbt karaleenes dsihwibu . . .

Krahsnkuris klausijàs . . . Karaleene nopuhtàs gari zaur duhmeem un, kà rahdijàs, eemiga. Tik klusi kà nahzis, winsch atstahja gulamkambari.

* *
*

No tàs deenas karaleene sahka iswefelotees. Krahsnkuris bij diwkahrt kluss no preeka. Rihtos kehninsch nu wairs nedsirdeja wina garo, gruhto solu un pamodàs tikai tad, kad wezais jau ilgi bij stahwejis pee gultas un uf winu meegâ skatijees. (Leitis bij ari karala modinatajs). Winsch staigaja nu tik weegli, ka eenahza kehnina rihta sapnos. No ta laika kehninsch wehl wairak winu eemihloja, kaut gan wezais neweenam neka nebij teizis un glabaja sawu kozina noslehpumu kà dahrgu dimantu . . .

* *
*

Un pilì atkal sahkàs dsihras, peeschu troksnis, trauku skana. Kokles dseedaja atkal wisâs sahlês. Ar katru deenu tàs eedseedajàs wairak skanu sal-

dumâ. Un neweenam neapnika winâs klauſitees: — brunineeki un dahmas bij gatawi briſt winas, kà ſilu juhru — —

Bet nahwe bij nogaidijuſe tikai laiku. Kahdâ nakti atſkaneja breeſmu ſwans. Semê bij eelauſees eenaidneeks. Pilſehta dega. Ap pili ſtahweja ſweſchi kara pulki kà muhri.

Karalis par daudſ bija nodewees dſihram un ſapneem. Karakalpi neprata wairs ſchkehpu meſt, un eenaidneeks tos apkahwa leelos pulkos.

Kad pils jau dega un nekas wairs nebija glahbjams, brunineeki iſmiſumâ metàs paſchi uſ ſaweem ſchkehpeem. Un galma jaunawas nogahſàs no augſteem pils logeem dihkî ſawos dſihru apgehrbos. Karalis krita. Karaleene nogahſàs lihdſ ar ſawàm jaunawam. Winu garàs drahnas wehl ilgi rinkoja uſ uhdens.

Pa ſlepenu dahrſa teku krahſnkurim gadijàs iſbehgt. Pee kruhtim tas tureja prinzi, ko karaleene bij atſtahjuſe wina rokâs . . . Ugunsgrehka blahſma zauru nakti apgaiſmoja wina zelu.

Rihtâ behglis iſnahza uſ lauka. Tur winu ſatika ſirotaji, kas maldijàs apkahrt dedſinadami. Tee iſrahwa winam behrnu no rokam un wezais kalps noleeza galwu, gaididams nahwes ſiteena. Bet ſirotajeem bij prahtâ iſſmeekls. Tee norahwa krahſnkurim ſelta iſſchuwumus, ſaploſija winam drehbes — taì deenâ bij leels wehjſch — un palaida walâ weenâs lupatâs. — Ne, kamdehl nokaut? Tahds karala kalps wehl warot eet meſchâ putnus baidit.

* *
*

Nu winam bij atnemts wiſs. Winſch gahja beſ kahdàm domam uſ preekſchu un wehjſch ahrdija wina ſkrandas. Winſch bij tik nowahrdſis un palaiſts weenigi wehjam par preeku.

Reiſ winſch nonahza pee leela meſcha un tika uſ kahda zela, pa kuru ſeena weſums bija gahjis. Pee koku paſarem bij peekehruſchàs ſeena ſahlites. Un krahſnkuris, kà eeradis, laſija winas kopâ. Winſch ſpeeda pee kruhtim iſkaltuſchos ſeedus un ſkatijàs winu iſdſiſuſchâs ſejâs, kà ſawâs ſahpês. Tur bija wiſadi ſeedi, apdeguſchas ahbolina galwinas, iſbahluſchàs ſmilgas un lapas, un no wineem nahza ſagruſduſchu ſahpju elpa. Winſch peepildija ar teem ſawas ſkrandas un likàs kaut ko daram, ko meklejam . . . Koki palika augſtaki un tumſchaki: winſch gahja arweenu dſiļak meſchâ eekſchâ.

Tur meſchâ bij weens nams, — durwis walâ.

Krahſnkuris atrada ogles un plakanu akmeni, uſ kura aiſmaldijees medneeks bij gatawojis ſew launagu. Winſch noſehdàs pee pawarda un ſahka ruſchinat pelnos. Tur eegailejàs wehl daſchas ogles. Winſch nehma ſteebrus un ſahles un kà eeradis, kaiſija pawardâ. Weegla duhmu ſtruhkla pazehlàs no akmena un lihda ahrâ pa durwju palodam. Wezais ſkatijàs winâ un domaja; „Kam, kam es dedſinu ſcho ſeedu? Mans karalis ir nokauts, prinzi aiſneſa laupitaji. Neweena naw, kam upuret. — Es wehl nekad weens neeſmu ſehdejis pee pawarda . . .“

Winſch redſeja, kà duhmi tinàs zaur preeſchu ſar=
aneem ſchubureem un mekledams ſkatijàs uſ augſchu.

* * *

Krahſnkura naw wairs namâ. Winſch ir gluſchi
ıpmaldijees meſchâ. Aiſ kokeem un lapam winſch
'en ſewi paſaudejis un palizis beſ prahta. Winſch
auſch ſaru un oſch un meklè ſmarſchas. Nem
ıugſchâ wiſu, kas deg un ſmarſcho. Pukes un lapas,
ɔat ſaknes winſch atrod un iſrok. Elkſchna pumpurus,
ɔehrſa zeekuriſchus un laſda ſeedu pakarus, — wiſu
:o winſch ſadedſina ſawâ deenâ. Bet ugunskuru nu
vinſch kur ſtrauta malâ ſem egles. Te rihta ſilumâ
vinam leekas, ka kahds ſtaigà. Tas ſchkir ſarus kà
vehſma, un krahſnkuris juht wina ſolus tà augſchâ,
kà upes malâ, kur pukes pakuſtas un ſaule loka pa
wilneem ſelta audeklu.

Winſch kriht zelos pee ſawa ugunskura, ſkatas uſ
ıugſchu zaur ſareem un runà kaunedamees un pee=
luhgdams: „Kungs, neſkatees, ka es tik netihrs un
ıabags eſmu. Manas drehbes ſaplehſa laupitaji.
Kungs, neſkatees, ka man naw upura akmena. Es
ſadedſinu tew labako, ko meſchâ atrodu."

Ar ko runà wezais kalps? Waj winſch ir ahr=
prahtigs, waj atradis karali?

II

Nabaga bramins

Indeeschu teika

Reiſ dſihwoja bramins. Starp klintim ſchaurâ un akmenainâ eelejâ bij wina rihſu lauks, wina buhda un palma, kuras ehnâ tas ſehdeja. Kad ehrglis laidàs no kalneem, tas redſeja arweenu to paſchu: buhdu, palmu, akmenus un diwu zilweku ehnas. Winſch labi eewehroja wiſas akmenu ſprau-gas un ſinaja, ka pat peles nedſihwo ſchaì lejâ, jo rihſa te iſauga pahrak maſ. Bet bramins nerai-ſejàs ne par ko un ſehdeja laimigs ſem ſawas palmas. Augſchâ bij debeſs un ſaule un nekas winam nekrita uſ galwas, iſnemot leetus piles, kuras atneſa reti padebeſchi. Kad azis bij karſtas no luhgſchanàm, winſch atſedſa galwu un gaidija raſas. Un winam bij wiſs, ko winſch wehlejàs: gaiſma un raſa un meers.

Starp wina ſirdi un debeſim bij wairs tik weena ehna: wina ſeewa. Braminu wairs netrauzeja ne manta, ne gods. No wiſa atſwabinajees, tas at-dewàs gaiſmai. Winam newajadſeja wairs ne alas rakt, ne klintì eemuhret ſewi, kà to darija muhki un ſwehtee. Winſch nebij ne muhks, ne ſwehtais. Winſch tikai gribeja tikt tuwak ſaulei. Bet wina ſirds bij brihwa tikai tik ilgi, kamehr ſeewa nebij uſlikuſi tai ſawas maſàs rokas. Winas rokâs bij tikdaudſ ruhpju un nemeera, ka bramina ſirds palika nemeeriga un maſa.

„Ko tu ſlinko no ſaules lihdſ ſaulei? Es, ſcho-

riht, grahbdama rihsu, jau wahzelei atradu dibe
Buhtu usrakstijis kahdu pamahzibu un nogahjis p
maharadschà."

Bramins rakstija desmit gudribas un gahja p
maharadschà. Maharadschà winu apdahwinaja
rihsu un augleem.

„Ko tu slinko no saules lihds saulei? Man
drahnâs ir robi. Raksti luhgschanu un ej pee m
haradschà."

Bramins rakstija luhgschanu un gahja pee mah
radschà.

Maharadschà dewa winam drahnas un dahr
audeklu.

„Redsi, zik skaists ir mans masais pirkstins
Winam gribas gredsentina. Re, nadsinsch see
winsch gaida dahwanu. Raksti luhgschanu un
pee maharadschà," wina luhdsa peeglausdamàs.

Bramins sanehma rokâs winas bruhno galw
„Waj tu esi lahzits, bruhns skudru lahzits?
rihta tu nogulstees us skudru taka un issteep san
sarkano mehliti pehz saldàm skudram. Un tu gri
lai es atdodu sawus sapnus par tawàm skudram

„Waj tadehl tew paliks masak luhgschanu
dseesmu?"

„Skaists ir pluhkts lotosa seeds, skaistaks schu
pojas atwarâ; skaists ir isrunats wahrds, skaista
winsch manos sapnos. Tadehl tik gruhti runat
tik saldi klusu zeest. Sneeds man roku, lai rur
saule un sirds."

Bet wina nesaprata, ko runaja nabaga bramina rds.

Winsch skatijàs tai azîs, kuras mainija krahsu ı juhra, kà gribedams uswaret un sawaldit winas emeerigo dwehseli: „Es esmu nabaga bramins. Nan nawa ne kara pulku, ne wehrgu, ko dsiht pehz ıupijuma un dahrgàm mantam. Ja mehs gribam alikt bagati, mums jaskatas us zitu pusi. Mums eeder saule un sirds. Man peeder tawa, tew peeer mana."

„Kam man tawa sirds, kad man jadsihwo kà badsei."

„Manâ sirdî ir wisi tee wahrdi, par kureem maaradschà dod dahwanas. Mahzees turet rokas tà, ı trejrozis Buda un paleez bagata, kà es. Kad es azelu rokas us augschu, wisas ruhpes nokriht no inàm un es atlaujos gaismai un meeram. Un unà tik saule un sirds. Nahz, es teikschu tew sawu ıihlako luhgschanu."

Bet wina nedewa braminam meera. Winsch akstija sawu mihlako luhgschanu un aisnesa to pee ıaharadschà tautas swehtkos.

Maharadschà atlaida winu ar bagatàm dahwaam. Winsch atdsina lejâ diwpadsmit smagi aprautus ehselus ar augleem, drahnam un seltu.

„Nem scho mantu. Es tew zitas nespehju dot. Tu esi dsimusi parija un nekad ar mani nepaliksi agata." „Es negribu palikt nabags ar tewi," vinsch klusibâ domaja un wakarâ taisijàs zelâ.

Pa schauru klinschu taku winsch kahpa uf augschu, un nakts uf zela winam kaisija swaigsnes. Rihtâ winsch isnahza gaischâ klajumâ. Wisapkahrt uhdeni schalza, no kalneem nahkdami un wilnis pahr wilni mirdseja aisejot. Winsch bija uf lauka weens, un dsihwes ehna wairs nestahjàs saulei preekschâ. Wina kahjas saldi tirpa uf semes. Kà no torna augstuma winsch redseja, kà schketinas sem wina besgaliba: wilnis ais wilna. Winu pahrnehma maigs schehlums. Winam gribejàs krist zelos un raudat schàs warenibas preekschâ: waj par dsihwi, kura tik pahrejoscha, waj par zilweku, kursch bija tik mass.

Wakarâ winsch bija bes pajumta. Maldidamees pa tumsu, winsch nonahza pee kapsehtas. Nakts melnumâ drebeja uguntina. Bramins eegahja kapsehtâ, reds: uf smilschu kaudses guk mironis, ne schkirsta, ne palags klahts. Uguntina deg, bet neweena naw.

„Nabaga zilweks! Neweena naw, kas tew noskaita luhgschanu garai naktij."

Winsch nometàs zelos un nenojausti, nesinami nahza wahrdi.

Tumsâ gaudoja schakals.

„Nabaga zilweks. Zik weesu reis nebija tawâ namâ. Un schonakt pee tewis naw neweena. Labi, schonakt es buhschu pee tewis par weesi."

Winsch nosehdàs uf kapa akmena un atrada pee kahjam sudraba stabuliti. Nakti kawedams, winsch sahka puhst. Tad no Aissaules, no Indras walsts

nolaidàs lejâ ſkaiſtas ſeewas ar ſelta augleem. Winas nehma ſawâs rokâs bramina noguruſcho galwu un ſneedſa winam mirdſoſchos auglus. Un nabaga bramins apkampa maigàs ſapnu ſeewas un meelojàs pee winàm, kà pee ſaldàm ahbelem. Un aiſmirſa ſemes mihlu un ſahpes.

III

Derwischs

Es loti mihlu wezus pilsehtas dahrſus. Un naw nemaſ joks, ka meſchâ neredſ koku — tàpat kà puhlî zilweku. Meſchâ juht tikai meſchu, kà juhru, kura tewi pahrklahj, kà kara pulku, kurſch eerotſcheem ſchwadſot dodas kaujâ. Bet es te newaru ne eeraudſit, ne eemihlet atſewiſchku koku, kà pulkâ ſaldatinu. Es tapehz mihlu parkus. Starp gleſnàm plawinam te parahdas katrs koks ar ſawu ſawadibu. Un kad zaur dahrſu pluhda weenmuligi raiba lauſchu ſtraume, tad koki man arweenu bij tuwaki, nekà zilweki.

Es eſmu dſihwojis ſweſchâs pilſehtâs un ar ſawàm domam, ſapneem un warbuht ari ruhpem klejojis pa dahrſeem, kuru wairs neredſeſchu. Daſchs koks man tur palizis tik mihlſch, ka es ſateekotees to waretu uſrunat: „Tu mihlais, labais koks!" Es tikai brihnos, kapehz tik ſweſcha man Riga un Wehrmana dahrſs. Ejot zaur winu, mani pawada kahda ſweſcha, lipiga un netihra ſajuhta. Kà lihms ta pahrwelkas man pahr azim un aplipina wiſas manas juhtas. Tàs paleek ſlimigi trulas un nederigas, kà muſchas kahjas, kuras ta notaiſijuſi ar klihſteri. Es juhtu wiſu kà twanâ, un wiſs ir tik ſweſchs un tahls. Es redſu kokus plateem nolaiſteem ſareem, bet tee man iſleekas nedſihwi kà dekorazija un apzirptà ſahle man ir tikai ſalſch plankums, tapat kà krahſa uſ ſehtas. Un man

eenahk prahtâ, ka mehs redsam ar sirdi un ne tikai ar azim. Sirds it kà baidas usnemt scho apkahrtni, schos laudis un tapehz azis rahda swefchas un nedsihwas ainas. Bes manas sinas sirds winas atraida, tapehz tàs tik nepatihkami usbahsigas, kà sapni pusmeegâ. Prahts newar winâ ne eedsihwotees, ne eemigt: winas tikai trauzè, bahsdamas preekschâ ko swefchu, nesaprotamu kà murgu.

Es neesmu Wehrmana dahrsa zeenitajs, bet ja man pee wakara gadas buht pilsehtâ, es labpraht nostaigaju lihds tam kokam, sem kura wasarâ mehds sehdet mans draugs, glesnotajs Waiwars. Nesinu, kapehz es sewischki atzeros kahdu rudena deenu, kuru mehs pawadijàm kopâ, klejodami pa dahrsu un eelam. Wina bija tahda pate kaila, kà wisas zitas. Man wina atminâ tikai tapehz, ka mehs eeraudsijàm un sapratàm winas kailumu. Ta lehtà burwiba, ar kahdu eet garàm ikdeena, kà seeweete, kura diwàm, trim lentàm padara jaunu sawu nodiluscho apgehrbu — muhs wairs nepeewihla. No kokeem krita lapas, un rudena bahlumâ mums parahdijàs kailà Rigas dwehsele.

Es atzeros katru neeku, katru wahrdu, ko mehs runajàm: tàpat kà leelakee notikumi mums paleek atminâ tee klusee brihschi, kad dsihwe pazel masku un mehs dabujam eeskatitees winas sejâ. Schee brihschi muhs satrizina, kà asa taures skana aif tirgus balagana preekschkara, us kura mehs esam apluhkojuschi kahdu neezigu sihmejumu. Tad mehs sinam, ka stahwam aissegtas tirgus buhdas preekschâ,

kurâ brehz ehſeli un klauni ſagatawo ſawus numurus.

* * *

Es eepaſinos ar Waiwaru „Jaunâ Teatrî“, kahdâ no teem dramatiſkeem wakareem, uſ kureem ſanahk pusplaukuſchais, puswihtuſchais Rigas ſeeds: gimnaſiſtes, kuru ſejas groſas wairak nekà ſaules pukes, ſtudenti — „meſchoni“, kuri druſku intereſejas par politiku, nomalu akteeri gareem ellaineem mateem un pahrs awiſchu rezenſentu, ap kureem ſtarpbrihſchos ſalaſas pulzinſch diletantu, pahrrunat jaunakos mahkſlas notikumus.

Kad ſahlê ſahka nokahrtot krehſlus preekſch dejas, es ſatikos ar Waiwaru tahdâ pulzinâ un mani ar winu eepaſihſtinaja. „Waj juhs palikſeet uſ deju?“ es winam jautaju — fraſu, kahda pirmâ brihdì gadijàs. Winſch walſirdigi eeſmehjàs un teiza: „Buhtu palizis, bet neeſmu gluſchi droſchs uſ kahjam: eſmu gluſchi beſ ſolem.“

Mans jautajums bij tik pawirſchs, un wina atbilde tik ſirſniga un atklahta, ka Waiwars man uſ reiſes tapa tuws. Pelekos nodiluſchos lihdſ kaklam aiſpogatos ſwarkos, tumſchu bahrſdinu, kura ſlehpa ironiſku ſmaidu, winſch ſtahweja garâs lekanâs kamaſchâs, atleekteem purneem un kuſtejàs tik apdomigi, kà jau dejotajs beſ ſolem. Un tas bij labakais no muhſu jauneem gleſnotajeem, kuri wehl rakſtija ſawu wahrdu pa latwiſki, kura bruhnàs meſcha upites, dſelteni-pelekàs noras, ſila kapſehtinas

pelekeem sakritușcheem krusteem dseltenâ smilti, pahr kureem pazelas jauni sehrmukschi, smageem oranschu sarkaneem ogu tschemeem — bij wiseem palikuschas mihlas. Tik mihlas, ka winsch sawâ isstahdê tàs pahrdewa us ismakſu turigàm latweeschu nama mahtem un tautiskeem daktereem par diwdesmit rublu gabalâ.

Pehz isstahdes winsch kahdâ tumschâ krodsinâ us Suworowa eelas ismakſaja saweem draugeem alu un pusdeenas; bij gadijumi pat, ka wini sehdeja krodsina sehtâ, semâ, bruhnâ lapenê, runaja un dseedaja un saule zaur skalu pinumu spihdeja tumschi salâs pudelês un sasarkuschâs sejâs.

Tad Waiwars klejoja atkal weens pats un beeschi ween bes solem. Winu arweenu wareja satikt „Nopuhtu alejâ", kahdâ nomalâ Wehrmana dahrsa stuhrî, kur sem kluseem kokeem sehd strahdneeki bes darba, dsejneeki bes wahrda un wisadi sihki un nospeesti laudis, kuri us galwenàm alejam newar rahditees, waj tadehl, ka winu drahnas pahrak nodiluschas, waj tadehl ka winos paschos wairs naw tàs nekaunigàs paschpeetizibas, ar kahdu tur staigà. Tur salasas wisi, kas ismesti ais leelàs dsihwes wahrteem un nespehj wairak, ka tikai klusi klaudsinat un nopuhstees. Waiwaram ar wina dahwanam gan te newajadsetu atrastees. Bet winam pawisam nebij dsihwes praschanas. Beedri ar masakàm spehjam eenehma peeklahjigas sihmeschanas skolotaju weetas, pee wineem greesàs ar daschadeem darbeem. Teem bija stahwoklis sabeedribâ, tai

pilsoniskâ sabeedribâ, kur mehro wehl katru pehz jostas mehra, kur zilweka wehrtiba zelas tikai tahdâ mehrâ, kahdâ aug wina mehneschâ eenahkumi. Tee gahja schai sabeedribai wisur lihdf, prata wisur bahstees preekschâ un sewi ifweizigi rekomandet. Waiwars bij tikai nelaimigs krahsu dsejneeks, sapnotajs, kursch behga no dsihwes wezu namu un koku ehnâ. Wina dwehsele mekleja neaprobeschotas swabadibas. Winsch neprata ifweizigi laipot starp sewi un ziteem un tadehl turejàs no wisa nomalâ. Tapehz winam patika „Nopuhtu alejâ", kur redseja tikai klusas, neusbahsigas, sewî nogrimuschas zeeteju sejas.

Waiwars pawisam neprata tuwotees tai pilsoniskai sabeedribai, kura wareja winam sneegt kaut kahdus ahrejus panahkumus. Balts krahdsinsch, melns swahrks, lehta frahsa tur beeschi swer wairak, nekà nopeetns talants. Bet Waiwars peedereja pee teem slaweneem Maleenas sehneem, kuri pawasaros nahk uf Rigu „ahscha ragu wizinat". Winsch bij eesahzis kà weenkahrschs mahldera puika un atradis krahsâs sawu pasauli. Winsch atstahja daudf spehka, kamehr weens pats bes lihdsekleem, bes draudsigas rokas tika laukâ no nesapraschanas un tumsas. Tas bija gahjeens pa Welna purwu no zina uf zini, kamehr winsch ifbrida malâ, kur balts leelzelsch aiflokas gar noleekto „Welna preedi". (Schì weeta no behrnibas tam bij palikusi atminâ, sem tàs preedes winsch bij sahzis tahlumâ skatitees.) Mahksla winam bij weenigais mehrkis, weenigà wajadsiba. Wisas

zitas wajadſibas winam bij lihdſ beidſamam jaee=robeſcho. Tà Waiwars bij iſaudſis tikai dwehſelê. Ahreji winſch bij tas pats weenkahrſchais bailigais lauku ſehns, kurſch reiſ ſehdeja ſem „Welna preedes", kuras tumſchos ſarepejuſchos ſarus welns iſgulejis, un ſkatijàs kur gar ſalo plawas wihli, gar eglu malu leelzelſch aiſlokas un paſuhd ſudrabainâs auſâs.

Sawâs iſſtahdês Waiwars rihkojàs kà iſſalzis behrns, kurſch aplauſch ſawu roſchu kruhmu un atdod ſeedu un pumpuru pilnus ſarus par gabalinu rupjas maiſes.

* * *

Ir ap to laiku, kad aiſſlehgo wafarnizas, no werandam nowahz galdus un muhſu leelakâ deenas awiſê parahdas aiſrahdijums, ka Wehrmana parkâ teek atwehrts ſeemas dahrſs, un pagrabs un kehkis ſagaida weeſus „pilnâ gatawibâ". Kad parks paleek tukſchs un koku galotnes aiſlihgo miglâ, man tihkas iſeet zaur apkluſuſchàm alejam un dſirdet, kà wehjſch ſpehlejas ar pehdejàm rudena lapam. Weena wafara ir atkal galâ un mana dſihwes mihkla gandrihſ uſmineta. Ir atraiſits weens meſglis wairak, un zik tur wehl paleek, to es tàpat jau ſinu. Kad kungi ſiltos rudena mehtelos eet ſatiktees ſeemas dahrſâ pee glahſes punſcha, es eegreeſchos „Nopuhtu alejâ" un redſu, ka tur wehl nekas naw darits preekſch ſeſonas mainas. Pee ſareem miglâ, kà wehja aiſneſams, wehl karajas bahls ſalums un man pee kahjam nokriht kahda reta lapa. Uſ pirmà ſola, kas man zelâ gadas, ſehd paweza eelas meita

plahnos rosà lindrakos, sem kureem, kahjas zeeschi saspeedusi, slehpj nowalkatas dseltenas wasaras kurpites. Wina apmetusi ap galwu peleku zaurumainu schalli, zaur kuru speeschas laukâ leeli rudi matu gredseni. Wina speesch pee kruhtim sawihstitu schalles galu un skatas stihweem, netihru puhderi nokepejuscheem plakstineem, pee kureem lihp migla. Sew lihdsâs ta nolikusi wehl gluschi jaunu sarkanu saules sargu. Wiss us winas tik wezs un irstoschs. Winai gribas, lai tai klahtu buhtu wismas weena leeta, kas waretu to aissargat pret labi gehrbto pilsonu baru. Un zik sawadi! Schì nowihtusè seeweete tà sehdedama man isleekas kà jauna meitene, kura sagaida sawu mihlako atbrauzam. Wina stahw us kugischa peestahtnes dehleem un skatas uhdenî, kur wilnos mihksti sagrumboti atspihd winas kuplee rosà lindraki un sarkanais saules sargs. „Nopuhtu alejâ" wehl ir wasara. Te wehl tiz saulei.

Un tad es eeraugu sawu draugu Waiwaru. Ari winsch sehd tàpat kà wasarâ pelekos lihds kaklam aispogotos swahrkos, usmauzis us azim platu melnu platmali, kà wairidamees no saules. Winsch sihksti turas pee wiseem wasaras eeradumeem un sehd te tàpat kà wasarâ. Tikai wina seja leekas pelekaka un es gandrihs winu newaru atschkirt no miglas. Winsch skatas kaut kur sawàm bahli silàm azim, kurâs wairs neatspihd apkahrtejee preekschmeti, jo schì apkahrtne winam jau sen pasihstama. Winsch eerauga mani tikai tad, kad es nosehstos winam

lihdsás un preezigi sneedf man roku. Tad winsch grahbj kabatâ un bahli dseltencem, tabaku aplipuscheem pirksteem sahk wihstit sew zigarinu. Kà leekas, es netrauzeju wina domu gaitas. Wina bahrdâ keras mihksti sili duhmu gredseni un wina azis top sposchakas.

Alejas galâ parahdas kahds kungs, labi kopteem sarkaneem waigeem, zilindri galwâ. Schis kungs droschi ween peeder pee labakas sabeedribas. Winsch nahk, paschapsinigi schuhpodamees uf solidàm guhscham un wina seja isteiz paschpeetizibu un meeru. Garam ejot winsch pawirschi paskatas Waiwara sejâ un aiseet, iszehlis galwu, ar pirksteem uf muguras spehledams. Waiwars sakustas, it kà kaut ko sagaiditu un wina seja top druska bahlaka.

„Nesweizinaja," winsch apjuzis pagreeschas pret mani un mehgina smaidit, mute atweras, bet seja isskatas sahpiga un sastingusi kà tragiska maska.

„Jozigi. Es jau gribeju zeltees un sweizinat, bet winsch pagahja garam."

„Waj tu scho kungu pasihsti?"

„Ja. Tas ir dakteris Kosche. Man pee wina ir diwas bildes uf ismaksu. Winsch tur sewi par leelu mezenatu."

„Un winsch tewis nesweizina. Warbuht tàs bildes ar winsch ir nolizis peeleekamâ kambarî, ja winsch no tewis kaunas."

„Brahlit," Waiwars smeedamees saspeeda manu roku, „kas tew nahk prahtâ? Tàs bildes winam sahlê, milsu seltitos rahmjos. Es domaju, winsch

par teem buhs wairak samaksajis nekà man par bildem. Winsch ar tàm leelas. Tagad tatschu ir modê, mahkslu pabalstit."

„Sawadi . . ." Waiwars turpinaja. „Es nesinu, kà tas pee tahdeem daktereem ir. Ja man kahds pasihstams sehd us sola un wehl kopâ ar otru un es eju wineem garam, tad es negaidu, ka winsch lehks kahjâs un mani sweizinàs. Man leekas, ka tas ir wispahrigs peeklahjibas likums."

„Waj tu tà domà?"

„Nu, te tatschu naw Asija!"

„Neka, draugs. Preeksch mums te weenmehr wehl Asija. Tahds dakters loti labi sin peeklahjibas kodeksu. Bet tas der tikai preeksch teem, kam ir nami, nauda, diplomi. Es pasihstu kahdu loti liberalu latweeschu adwokatu, ar kuru es esmu septinas reises eepasihstinats. Bet tas mums nepalihds. Pee katras satikschanàs mehs isleekamees, it kà pirmo reis weens otru redsetu — es, semneeka dehls, neeeschu winam usbahstees ar sawu pasihschanos un winsch man weenkahrschi eet garam. Es tizu, ka winsch, garam eedams, gaida, lai es us pirkstu galeem pazehlees winu sweizinatu. Un, kad tas nenoteek, mehs arweenu eepasihstamees par jaunu, kad wajadsiba muhs saweda kopâ. Mehs runajam tik dauds, zik mums nepeezeeschami wajadsigs. Un, kad mehs sateekamees us eelas, mehs atkal weens otra nepasihstam."

„Un tas bij liberals?" Waiwars naïwi jautaja.

„Es wairs neschkiru latweeschu adwokatus un dak-

terus liberalos un neliberalos. Weena maksa. Teem wiseem ir weena skola. Teem wiseem leekas, ka wini ir nekustinamas autoritates. Wini dsimuschi tikai preeksch tam, lai tautu waditu, kaut ar sen pasaudejuschi katru sakaru ar tautas garigeem spehkeem. Tu prasi, kur ir kahds upurs, kur ir kahds darbs, ko winsch nesis tautas labâ? Upurs ir jau tas, ka winsch sauzas par latweeti un ka winsch liberals. Upurs tapehz, ka tautas nodewiba palikusi pee wineem jau par eeradumu. No ka prasa upurus, tas esi tu, nabaga derwischs" . . .

„Ne, tew schodeen ir tihra austrumneeku fantasija," Waiwars smaidija, atdabujis senako meeru. „Tu jau salihdsini mani ar derwischu."

„Un, kas tu esi wairak, kà derwischs. Wineem peeder schìs mahjas, schìs eelas, schì dsihwe. Tu esi muhschigs nabags, muhschigi ahrpus dsihwes, sawâ tuksnesî. Un pats tu meklè tukschumu, lai waretu to peepildit ar sewi, ar saweem sapneem. Tu sehdi „Nopuhtu alejâ" us weena sola ar eelas meitam un baskahjeem un gribi, lai schis kungs, kam peeder dsihwe, tewi sweizina. Tu esi derwischs, derwischs, mans draugs. Neweens tewis neredsès, kad tu te sehdi pelekś kà seme. Bet tad nahks leelà upura deena. Pa eelam pluhdìs swinigi lauschu bari. Un laimê saguris ar schkehpu kruhtîs tu atslihgsi pee baltàs deewa nama seenas. Un tauta aisgrahbta apstahsees un skatisees, kà us tawàm kruhtim, kà brihnischkiga rose usplauksi taws upurs, un godbijigi skuhpstìs tawas drahnas. Un

mahtes pazels behrnus uſ rokam un rahdìs uſ tewi: „Luhk derwiſchs, zik ſwehts un nelaimigs. Bet tu aiſwehris azis, tik dſirdeſi, kà ſaldàs mokàs aſino tawa ſirds . . .“

Waiwars paſkatijàs, paſmaidija un kluſi nopuhtàs. „War gan buht kà tà ir,“ winſch wilkdams teiza.

* *
*

Mehs wehl ilgi klejojàm kopâ pa eelam. Waiwars iſſkatijàs druhms un noguris. Warbuht tur bij wainigs mans ſalihdſinajums. Warbuht winſch no dſihwes gaidija wairak, un nu es biju padarijis to wehl kailaku.

Sahka liht leetus un mehs eegreeſamees paſihſtamâ latweeſchu inteligenzes weeſnizâ. Muhs apnehma trokſnis, ſaſarkuſchas ſejas, alus, tabakas, zeptu tauku un ſihpolu ſmaka. Mehs likàm atneſt alu.

Mums pretim noſehdàs kahds akteeris, leelu bahlu un iſpuhſtu ſeju kà puhſli, ſarkanàm lekanàm luhpam.

„Al', al'!“ winſch ſauza un dſehra glahſi pehz glahſes, plaſchi eeplehſtàm azim, kà gribedams kaut ko noſlahpet.

„Es dſeru kauſu alus, ſlahpes dſehſtas
Nu guldina man dwehſ'li laimes rokâs,“

es deklameju Poruka rindas, pameſdams Waiwaram ar azim.

Waiwars nemeerigi groſijàs uſ ſawa krehſla, kà neſinadams kur liktees.

„Ak, ja tàs buhtu slahpes, tas wairs ir tikai nogurums. Zilweks ir noguris un winam negribas neka wairak, kà tikai peesuhktees un aismigt. Reis ari winsch ir jutis slahpes. Slahpes, kas pahrnem un saversch tewi kà pahrkaltuschu steebru. Tu wairs newari nostahwet uf kahjam un tew leekas, ka tu sakritisi pelnos. Wisa tawa nabaga buhtne dreb un isgaist, un tad tew gribas, ka tew apaugtu tahda leela smaga meesa, kà ta, kas tur kulajas un tew gribas peeplakt dsili, dsili pee semes. Es domaju, winsch agrak buhs bijis tahds pat kà mehs . . . Eesim, es newaru redset tahda noguruma."

Mehs isgahjàm ahrâ. Mums gribejàs tikt ahtrak prom. Es pasauzu fuhrmani, kursch ahtri apgreesa sirgu. Waiwars atlaidàs ratos, nonehma zepuri un dwaschoja ar waleju seju. Bij nakts jau. Leetus bij pahrgahjis. Pahr mums pahrlaidàs balti swaigschnu joni.

„Atlauj man issteept kahjas," Waiwars teiza, wehl dsilak atlaisdamees ar seju pret dsestràm nakts debesim, salizis kahjas uf ratu preekscheja sola. „Kahda swabadiba!" Waiwars runaja, raudsidamees debesis. „Tagad man neka wairs newajag."

IV

Namiņsch sem wihtoleem

Weʒà Bauſkas leelʒela malâ, kur trihs reiſes deenâ dſeed ſwani un ſala noputejuſe diliſchona kulba, ſmagi lihgodamàs ſmiltî, kuhpedama paſuhd ſalos tihrumos, ſtahw ſarkans keegelu namiņſch. Nomelnejuſchais dakſtiņu jumts ar jauneem ſahrteem eelahpeem, neſneedſas pahri ahbelu galotnem. Pee wahrteem ſtahw diwi weʒi wihtoli, nolaiduſchi ſarus kà palſas ſudraba ſtraumes lihdſ pat pelekàm leelʒela ſmiltim. Tee lihkſt kà diwas kluſas krahʒes, kuras rahmâ laikâ top gluſchi mehmas un wiņos ſchuhpojas ſkumjas. Aiſ ſedeņu ſehta ir gandrihſ ſudrabaina aiſ weʒuma un tai pahri raugas bahlas ſaules pukes. Wiņu ſelts ir weegli aiſmiglots tàpat kà koku lapas no ʒela putekleem. Eegrimuſi ahbelu ſaros, tà kà redſamas tikai logu augſchejàs ruhtis, mahjiņa wehda weenkahrſchibu, paſemibu un meeru.

Ta naw ta pate mahjiņa, kas uſ wiſtas kahjas greeſchas un kur dſihwo raganas un ſumpurņi, — ſchì mahjiņa peeder muhrneekam Duhmiņam, kurſch iſlabo krahſnis un taiſa eerus un pawardus. Un tomehr — mahjiņa greeſchas lihdſ ar ſalo Kurſemes lauku gar tahles ſilo gredſenu. Kad juhs gaiſchâ deenâ ſtahwat Kurſemes klajumâ, jums leekas, ka ſalais lauks greeſchas weeglâ ſaules mirdſumâ . . .

* * *

Ar koka tupelem baſâs kahjâs, iſſutuſchu behrſa ſlotu paduſê, uſmauʒis ʒepuri pret wehju, Duhmiņſch

rudena wakarâ nahk no pirts taisni pahr rugainem us mahju. Lauks ir wisu atdewis — kà esers lihdsens un tumschs, ej, us kuru pusi gribi. Reti kur wehl guk daschas sakritusch as ausu gubas. Nakts un wehjsch dejo pahr saplakuscheem laukeem, nokaltuschàs sahles bailigi tschaukst, wiss lauks pilns aisturetu aukstuma drebulu. Apse zelmalâ dejo, kà tumscha putna spalwa, ko wehjsch pazehlis gaisâ. Bet Duhmina sirds ir meeriga. Winsch nes padusê melnu kuhleja kreklu ar rudena tumsu, bet winsch to noliks ais sawas mahjas sleegschna kahdâ wezâ lahdê, kur ruhs dauds wezu un tumschu leetu. Sawus masos laukus winsch ir apkuhlis, graudus sabehris maisos un kuhtinas seenas lihds pat jumtam nokrahwis sahrteem preeschu sareem — ari siltuma winam netruhkst. Un padusê smarscho sutinatas behrsa lapas — schis weeglais behrsa gars winam ir galwâ, azîs un wisâ meesâ. Winsch ir apwilzis baltu kreklu un kahjas patihkami salst koka tupelês. Schàs juhtas winsch isbauda gandrihs katru sestdeenas wakaru, pahrnahkdams no pirts, bet schowakar winu wehl pawada kahda klusa silta nojauta, it kà winam preekschâ buhtu kas gaidams, waj sateekams. Bet kad winsch skatas tumsâ, tad ar wehju nepazelas neweena dsihwa seja, kà jaunibâ, kad winsch wakarâ gar upes malu nahza us mahju un baltàs miglas seewas, kahrklus noleekdamas, no upes sneedsa winam preti sawas mihkstàs baltàs rokas. Winsch bij jau par wezu, lai winam rahditos jaunas sejas. Wezumâ wairs draugu neee-

manto. Jeb winam wajadseja kluht wehl wezakam un gluschi baltam, lai eemantotu par draugu kahdu masu baltgalwiti; jo behrniba un wezums tik maigi leezas weens otram preti, kà diwi gredsena gali, kuri teezas saweenotees. Bet preeksch tam wehl Duhminsch nebij deesgan balts un ari dsihwoja pahrak weentuli. Wiss, kas winam bij bijis dahrgs, bij paglabats schaî wehsâ rudena semê. Un tadehl schì nakts islikàs tik smaga un wehrtiga. Te wisapkahrt bij leelas un bagatas mahjas, kur waj ik pahrswehtdeenas swehtija dsimumdeenas un wina mahja bij tik neeziga, kà salàs wahrnas ligsda wihtola stumbenâ un sawas dsimumdeenas winsch nesinaja pats. Kas gan wina waretu gaidit? Un tomehr schì nojauta neissuda, bet auga. Tad, isnahzis uf leelzela, winsch atzerejàs, ka dilischona konduktors, schihds Dahwids, atwedìs winam schowakar no pilsehtas grahmatas. Winsch nostahjàs sem wihtoleem un gaidija . . . lihds kaut kur tahlu eedseedajàs swans un apklusa, kà bedrê eekrisdams, un atkal zaur wehju eekleedsàs baigi un skali, kà behrns, skreedams zaur tumsu. Wareja jau dsirdet sirgu aiskususcho schnahkschanu un uf zela smagi apstahjàs tumscha dilischona kulba. Kulbas logâ pasibeja un nodsisa uguntina.

„Ehj, Dahwid!“ — „Ei, ei!“ wini sakleedsàs un salihzis stahws no bukas (winsch bij satinees sirga deki) pasneedsa gaiditajam grahmatu pakinu. Tad tschetri sirgi, kuri tumsâ isskatijàs kà peles, issteepàs, un kareete smagi lihgodamàs sakustejàs un sapluhda ar tumsu un sirgi nosuda nakti gluschi kà peles alâ.

* *
*

Eegahjis preekschnamâ, klaudsedams ar koka tupelem uf isbrukuschà keegelu kula, Duhminsch samekleja uf apgahsta kubula dibena sweʒes galu un to aisdedsinajis, apeedams spaini, kurâ kà sirga aʒs nowiseja tumschs uhdens, winsch pa semàm, nokwehpuschàm durwtinam eegahja sawadâ telpâ bes greesteem, kura isskatijàs kà klehtina un kà kehkis un wehl kas zits, ko pirmâ brihdî newareja nosazit. Leelʒela puſê bij diwas smagas uf abàm pusem weramas durwis ar isklabejuschu dselss bulti, pahri preti ais maiseem un lahdem nokwehpuschâ muhrâ tumschs rowis ar katlu kahsî uf dseestoschàm oglem ...

Spehjs wehja gruhdeens atsit durwis un uf jumta sabruhk smagi leetus pileeni — tee ir rudena leetus pileeni, peleki semneeki, trahna sasmehretos sahbakos, kuri ber krusas maisus leelâ dabas apzirknî. Duhminsch peeeet un aisbultè durwis.

* *
*

Ais salihkuscha miltu maisa deg sweʒe nomelnejuschâ koka lukturî. Pa kakteem gul tumschas lahdes ar dselsi apkalteem stuhreem un Kristus weʒumu. Pee seenam atspeeduschees, kà no semes israkti turas weʒi skapji, nokrituschàm simsem.

Duhminsch sehd, nolaidis grahmatu klehpî. Ak, schee skapji ir pilni tumschàm atminam. Winsch noleeʒ galwu uf salas puhra lahdes, kurâ winsch tagad glabà putraimus un schahwetu galu, un wina plakstini top walgi no asaram. Neskatotees uf leetus grabeschanu, winsch dsird, ka pa kakteem klusi, klusi

tschalo un runà. Schaìs lahdês dsihwo ruhki. Schowakar wini ir kahjâs. Wini dser wehsu alu, ehd speki un sarunajas par pagahjibu. Par pagahjibu...

Duhminsch pazel galwu. Winam preekschâ stahw tukschs pulkstena skapis bes ruhts — kà zilweks bes seja. Leekas, ka top par dauds tumschs. Winsch peezelas, eeeet rowî un usmet sauju sausu skuju us oglem.

* * *

Rowî deg augsta sarkana uguns. Balts kakits, eerahwis wehderu, lok peenu no tasites Duhminam pee kahjam. Duhminsch skatas, kà schaudàs wina maigà sahrtà mehlite un winam teek siltak. Ruhku sarunas lahdês top klusakas un meerigak winsch war nodotees atminam. Winsch skatas pulkstena kastes klusâ, pelekâ dobumâ . . . schaì dobumâ ais sala stikla bij reis dsihws pulkstens, trim sahrtàm rositem us „zihparbleka". Un schaì klehtinâ skaneja kaleja ahmurs. Tur rowî, bij ehse. Durwis us leelzelu bij walâ un pa winàm raudsijàs eekschâ sirga galwa. Jo toreis te bija smehde, un tapehz schì telpa tagad isskatàs tik sawada.

Kad kalejs Warkalis apprezeja Duhmina mahsu, winsch nahza teem lihds — winsch muhredams bij eekrahjis drustku naudas un palihdseja wineem uszelt scho naminu. Wina mahsa nebija wairs ne jauna, ne skaista: lehna, smagneja, platu seju, un laudis runaja, ka Warkalis esot naudas dehl Madi prezejis (wina bij nopirkusi tam kaleja leetas). Warkalis newareja panest scho walodu. Pascha apsina winu nospeeda. Semà

smehdite gulàs winam uf plezeem un ahmurs ar-ween smagak dahrdeja uf laktas. Kahdâ wakarâ winsch seewai teiza, ka newarot wairs dsihwot; tas wiss te esot winas, winsch gribot ari pats kas buht. Winsch braukschot uf Ameriku, tur warot sapelnit daudf naudas, redsefschot, schis nopirkschot te kaut kura saim-neeka mahjas. Seewa winu atlaida mihledama — winu lihdf nofpeeda kaleja lahsts. Un pirmo reif taî wakarâ Warkalis winu sirsnigi nobutschoja. Winsch pahrdewa kaleja leetas un aisbrauza uf Ameriku, atstahdams seewu ar pusgada wezu sehnu uf rokam. Pehz kahda laika wina sanehma no Warkala weh-stuli un fotografiju. Winsch bij nofotografejees amerikanu matroschu uniformâ ar ihsu sobenu pee sahneem un rakstija, ka esot eestahjees uf kahda Ame-rikas kara kuga par kaleju, labi pelnot un drihf wareschot suhtit schai un Jehkapinam naudu, lai brauzot uf Ameriku. Wehl winsch atrakstija pahra wehstules un tad wairs nepeenahza nekahdu sinu. Iszehlàs spaneeschu-amerikanu karsch, daschi kugi gahja bojâ. Kursch bij tas kugis, uf kura kalpoja Warkals — ta neweens nesinaja. Pagahja gadi. Pagasts issludinaja Warkali par „bef wehsts pasu-duschu", bet wina seewa wehl katru wakaru stah-weja pee wahrteem un gaidija. Ikkatris wehjsch winai atnesa siltu elpu no wina. Winas istabinâ bij ispuhstas wisas feenas un tur nebij meera ne-weenâ sprauga. Wisi pasaules tahlumi nahza tur eekschâ. Wina palikusi klusa un nemeeriga kà wehsma, kura nekur newar notureteeś. Wisleelakâ

darbâ wina weenmehr atrada brihdi, paſtahweteeś pee wahrteem. Nakti wina zehlàs no gultas augſchâ un gahja ahrâ klauſiteeś, waj kahds nenahk. Un ja uſ zela atſkaneja wehla gahjeja ſoli, ar kahdàm bailem ta winus gaidija, un pat wehja iſgahſtais wihtols dahrſa malâ kluſi tſchihkſteja aiſ ſahpem, kad wini aiſgahja garam. Schis gaidas winu beidſot tà nomozija, ka wina wehlejàs, kaut labak te garam eetu juhras wilni un kaut neweens, neweens wairs te neſtaigatu. Ikkatrâ gahjeja ehnâ, kuru wina no tahleenes eeraudſija, ta redſeja ſawu wihru. Un kad Duhminsch reiſ no kalenderes laſija preekſchâ teiku par weentuli, kuru wilni no bojâ gahjuſcha kuga iſmetuſchi uſ kahdas ſalas, kur dſihwojuſchas tikai ſilàs juhras gaigalas, wina ſazija: „Kaut Deews muhs noweſtu uſ tahdas ſalas. Agrak es behdajos, ka es Jehkaba wairs neredſeſchu, tagad man bail, ka winsch tikai nepahrnahktu. Nu man gribas tikai meera . . . meera . . .“

Bet nahza laiks, kad winai wairs nebij par welti jaſtahw pee warteem. Jehkapinsch bij iſaudſis par ſkaiſtu ſehnu ar walgàm bruhnàm azim, gluſchi kà kalejam, kuram jaſkatàs leeſmâs. Winsch gahja Jelgawâ realſkolâ un pa ſwehtkeem brauza mahjâ pee mahtes.

* * *

Behrnibâ Duhminsch bij apmeklejis ſeno kirſpehles ſkolu un tſchakli mahzijees. Wehl tagad winsch glabaja kahdâ no teem wezeem ſkapjeem nodſeltejuſchas ſkolas burtnizas ar domu rakſteem: „So-

krates" un „Deewbijaschanas augli". Bet winu agri nodewa amatâ mahzitees un winsch nekur tahlak netika. No ta laika bij Duhminam palikuse tahda sajuhta, ka winam jaeet un jaeet ween gar kalna malu un ka winsch nekad kalnâ netiks. Bet tur augschâ ir esers ar septinàm salam — ar septinàm salàm salam, kaut te naw ne kalnu, ne eseru. Kad Jehkapinsch bij mass, winsch labpraht sew zehla puiku us galwas un rahdija winam Kursemes klajumu un klausijàs wina gawilejoschos kleedseenos: „Tas buhs wanags!" Un teescham, schee kleedseeni isklausijàs pehz putna, jo puika wehl neprata runat. Bet Duhminsch klusam krahja rubli pee rubla un domaja: „Pats es nekur netiku. Lai wismas weens no mums war augstak pazeltees." Schì wehleschanàs sahka peepilditees: Jehkabs bij jau realskolas pehdejâ klasê . . .

Duhminsch dsihwoja weenigi preeksch Jehkaba. Winsch bij eerihkojis winam mahjas otrâ galâ istabinu ar salàm tapetem un wezu ahdas diwanu. Pa wasaram pee Jehkaba arweenu zeemojàs kahds skolneeks waj students un Duhminam nebij leelaka preeka, kà eeeet un noklausitees winu sarunâs. Swehtdeenas rihtâ, gludi noskuwis sawu schauro sauso seju, apwilzis pelekos swahrkus, kuri wehl arweenu padusês schnaudsa, tapehz, ka winsch uswilka tos tikai swehtdeenâs — Duhminsch eegahja un klusi nosehdàs pee malinas. Winsch nekahdi neisrahdija sawas audschu tehwa teesibas. Pee Jehkaba winam gribejàs buht tikai weesim, kaut gan

winsch tam bij neissakami tuws. Jehkabs daudf lasija un dalijàs ar winu wisâs sawâs domâs. Tà nemanot wini bij garigi saaugufchi un mainijuscheeś lomâs. Agrak Duhminsch bij zehlis sew puiku uf galwas un rahdijis winam pasauli, tagad winsch pats garigi sehdeja Jehkabam uf galwas un turejàs tur tik droschi, ar ihstu behrna palahwibu. Ko Jehkabs teiza, tas winam bij swehts. Jehkabs prata tà runat, ka winam dafchreif bij kà putnam, kursch islaidees no meschеem un eeraudsijis sawâ preekschâ klajumu. Wezeem laudim, kurus dsihwe deenu no deenas speesch eekschâ sawâ schaurâ un sihkstâ tschaulâ, usnahk tahda sawada ilgoschanàs pehz jauna schuhpula. Ar wineem ir kà ar kokeem, kuri pamanijufchi siltas rudena deenas no jauna taisàs seedet. Bet . . . salnas negaida. Nemeerigâ 1905. gada rudenî nesin no kureenes un kà bij isplatijufees pagastâ wehsts, ka Warkala Jehkabs esot Jelgawâ demonstrazijâ noschauts un swehtdeen winu glabaschot draudses kapsehtâ.

Laukgales draudsê bij diwas kapsehtas: wezà un jaunà, starp basnizu un draudses skolu kahdu wersti weena no otras. Wisu deenu kà ahrprahtigi wini staigaja pa zelu no weenas kapsehtas uf otru nesinadami, kurâ Jehkabu glabàs. Mahtei bij rokâ mafs deewkozina fars, kuru wina ar wisu ismisumu nesa ruhpigi eetihtu baltâ nehsdodsinâ, lai noliktu uf dehla kapa. Wehlu wakarâ kahds lihdszeetigs zilweks winus aiswadija mahjâ un dabuja wineem eestahstit, ka schodeen neweens naw rakts — tad jau

buhtu swanits. Sina par Jehkaba noschauschanu bija tikai bauma, kahdas tolaik lihdsigi drudsim staigaja apkahrt, no katras parahdibas istaisidamas murgu: dsihwe bij tà isswahrstita, ka wiss lihdsinajàs murgeem. Taî deenâ Jehkaba neapraka — tolaik jau laudis sastahstija wisadas ahrprahtigas leetas, stahstija pat, ka „tur" esot tahda maschina: eelaischot dsihwu zilweku, samalot un isskalojot upê, neweens nesinot, kur zilweks paleekot. Jehkabs bij tikai apzeetinats. Bet winu issuhtija, un winsch atrada sawu kapsehtu kahdâ tahlâ Sibirijas kaktâ. Ismozits pa etapeem, winsch nomira zelâ un deewkozina sars klusi sakalta dseesmu grahmatâ, mahte nedabuja wairs nolikt wina us dehla kapa. Kahdu pusgadu wina wehl turejàs, kà leesma pee isdeguschas dakts, tad ari nomira.

* * *

No dsihwes Duhminam palika pahri tikai Jehkaba grahmatas. Winsch nodewàs tàm kà agrak Jehkabam. Wisu naudu winsch atdewa par grahmatam. Jauna apgehrba winsch wairs neeegahdaja. Apawam winsch pats pagatawoja koka tupeles beesàm baltàm behrsa solem. Kà ganinam tautas dseesmâ winam bij — tikko ne skuju swahrki un behrsa tahschu zepurite. Winu tureja par sawadneeku, bet winsch pats tà gribeja. Schee eelahpi winu schkihra no laudim, kur winam neka wairs nebij ko meklet. Sawus laudis winsch bij sewî noglabajis. Un winam bij wisa gana. Tik grahmatu nepeetika. Par to zitu winsch teiza, ka scha muhscham jau peetik-

schot: tik labi winsch pahrredseja sawu dsihwi, kà plahwejs, wakarâ no darba nahkot, nokoptu lauku.

* * *

Ruhku sarunas lahdês ir apklususchas. Un ari ogles, sakrisdamas pelnos wairs tikai wahji tschukst. Duhminsch panem swezi un, nometis tupeles, klusi uskahpj pa peesleenamàm trepitem us istabas augschas un noleezees eeeet semâ, schaurâ un garâ istabinâ, kuras galâ pret swezes leesmu tumschi eesalgojas diwas ruhtis. Gar seenam gul tàs paschás wezàs lahdes, apkrautas grahmatam un awisem. Us nodseltejuschàm awischu kaudsem gul grahmatas bruhnos wahkos — Duhminsch pats tàs seen. Us weenas no lahdem winsch gul, tur maisinsch, sega. Pee loga mass galdinsch, tur wahzele ar dahrsa sehklam, kuras winsch islasa pahrdoschanai. Pee seenas pakahrtas sirga sakas, kuras winsch pa wakareem islabo.

Te Duhminsch pawada garàs rudena naktis pee grahmatam. Daschreis winsch aisdedsina swezi, kad logs wehl ir sils no deenas gaismas un pamostas, kad eekschâ nahk jau sili rihti. Un tad winam usmahzas brihnischkiga sajuhta, winam top gandrihs bail, winam leekas, ka tas bijis tur, kur laiks stahw us weetas, jo tikai isdeguse sweze rahda, ka nakts ir pagahjuse. Bet winsch pats beidsot meklè schàs bailes, un tàs pahreet klusâ, dsilâ laimes sajuhtâ. Jo Duhminsch naw nekahds grahmatu tahrps, kas urbjas nodseltejuschâs lapâs, mekledams gudribas. Grahmatâ winsch meklè tikai to, kas winu atraisa,

pazel un schuhpo. Wina weentulais gars te meklè sew schuhpuli. Un kad winsch atschkir grahmatu, winsch dsird atkal sawu mahti, kura seemas krehslâ, ratinam ruhzot sauz preekschâ swehtos wahrdus. Grahmata winam ir firma aukle, kura noleekusees pahr behrnu, dseed dseesmu par zilwezes likteneem. Wina dseed, ka ais tumscheem bailu fileem mirdsi sali lauki, kureem newar saredset gala . . .

Duhminsch bij usstahdijis sew mehrkus, kas winam likàs leelaki un labaki, nekà winsch pats: pa preekschu mahsas laime, tad Jehkabs. Nu winsch bij palizis tikai pats sew. Wiss, us ko winsch bij dibinajis sawu dsihwi, winam bij atnemts. Winam bij palikuschi pahri tikai sapni. Un warbuht tadehl winam reisem usnahza tahda sawada weegluma sajuhta, kad nosehdejis zauru nakti pee grahmatas winsch pazehla noreibuschàs azis rihta silajâ logâ . . . Tà paeet ari schì nakts. Un skatotees pahr slapjeem melneem ahbelu sareem, pee kureem karajas wehl retas dseltenas lapas pirmo sneega pehrslu dejâ, Duhminam leekas, ka mahjina sakustas sawos pamatos un greeschas . . . greeschas lihds ar peleko Kursemes lauku, kursch top arweenu gaischaks un gaischaks.

Skalbe, Kārlis
Pazemigas dwehseles